

Niityllä ravintoa pölyttäjille

Ylä-Muuratjärvellä kylvettiin päivänkakkaraa, kissankelloa ja muita niittykukkia

■ Tiina Lamminaho

Ylä-Muuratjärven kylätalolla perehdyttiin viime viikolla niityn perustamiseen, oppia olivat jakamassa luonnontuote-asiantuntija **Anni Rintoo** ja puutarha-asiantuntija **Riitta Peräinen** Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaisista.

– Olemme tehneet muutenkin yhteistyötä maa- ja

kotitalousnaisten kanssa, ja he tarjosivat meille tällaista mahdollisuutta. Tokihan me tartuimme tilaisuuteen, Ylä-Muuratjärvisen puheenjohtaja **Helena Mieskolainen** toteaa.

– Meillä oli tässä kylätalon pihassa sopiva kulma joutomaata, josta poistimme aiemmin lupiineja, ja ajattelimme, että nyt laitamme sen nätimmäksi. Suunnittelimme jo, että

mahdollisesti voisimme perustaa niityn myös kylätalon toiselle puolelle tien varteen, niin että ohikulkijatkin näkisivät sen.

Niityn perustaminen aloitettiin traktorityöllä; **Timo Rupp**a poisti alueelta traktorin etukauhalla kasvillisuutta, tasoitti aluetta ja toi siihen hiekkaa. Sitten parinkymmenen neliön kokoinen alue haravoitiin, siihen kylvet-

tiin niittykasvien siemeniä ja alue aidattiin, jotta sinne ei mennä vahingossa kävelemään, vaan niitty saa rauhassa kehittyä.

– Nyt kylvetyt kasvit eivät kuki vielä ensi kesänä, vaan vasta toisena tai kolmantena kesänä, Anni Rintoo kertoo.

– Ensi vuonna täytyy katsoa, miten niitty on lähtenyt kasvamaan. Jos kylvetylle alueelle on jäänyt kohtia, joissa niit-

tykasveja ei ole lähtenyt kasvamaan, voidaan sinne kylvää lisää niittykasvien siemeniä. Jos alueelle tulee esimerkiksi lupiineja, ne poistetaan ja jos ensi keväänä on kovin kuivaa, voi niittyä kastella, jotta se lähtee hyvin kasvuun. Myöhemmin kastelua ei tarvita.

Tärkeää niityn hoidossa on loppukesästä tehtävä niitto.

– Niiton avulla niitty pysyy avoimena, eikä sinne tule esimerkiksi lehtipuita. Niittotähteet pitää korjata pois parin päivän päästä niitosta, muuten ne rehevöittävät niittyä liikaa. Jos alue on kovin rehevä, sitä voi niittää myös jo aiemmin kesällä, Anni Rintoo opastaa.

– Niityn voi perustaa myös alueelle, jossa kasvaa luonnostaan niittykasveja, silloin sinne ei tarvitse erikseen kylvää siemeniä. Kun aluetta niitetään ja kerätään niittotähteet pois, saadaan rehevyyttä pois ja perinteiset niittykasvit alkavat viihtyä paremmin.

Niityllä viihtyviä lajeja ovat esimerkiksi harakankello, kissankello, päivänkakkara, puna-ailakki, hii-renvurna ja niittynätkelmä. Kasvualustan rehevyydestä kertovia lajeja, joita niitylle ei toivota, ovat muun muassa nokkonen, maitohorsma, koiranputki, vuohenputki ja pujo.

– Niittyä ei lannoiteta. Suositeltavin hoitotoinen pidä olisi laidunnus, jos siihen olisi mahdollisuus, mutta jos niityl-

le ei ole laiduntajia, sitä hoidetaan niittämällä ja keräämällä niittotähteet pois, Anni Rintoo sanoo.

Niittykasvien siemeniä voi kerätä itse, Anni Rintoon mukaan juuri nyt on hyvä aika kerätä siemeniä. Valmiita siemensekoituksia myös myydään.

– Siemenet voi kylvää keväällä tai syksyllä, kaksi- ja monivuotisille niittykasveille paras kylvöajankohta on syksy, Rintoo sanoo.

Niityt lisäävät luonnon monimuotoisuutta, niillä on runsas kasvilajisto ja sen myötä myös runsaasti hyönteisiä ja niiden saalistajia. Pölyttäjätkin pitävät niityistä, sillä niityillä kasvaa paljon pölyttäjien ravintokasveja.

– Niityn voi perustaa omalle pihalle, tai luonnon monimuotoisuutta voi lisätä vaikkapa jättämällä hieman nurmikkoa leikkaamatta, Anni Rintoo sanoo.

– Niityn perustamista voi kokeilla myös pienellä alalla tai esimerkiksi lavakauluksessa. Mullan sekaan kannattaa sekoittaa hiekkaa ennen kuin kylvää sinne siemenet. Pienikin niittykasvien lisääminen on hyväksi pölyttäjille, ja jos pienestä alasta saa hyviä kokemuksia, voi myöhemmin perustaa isomman niityn.

Ylä-Muuratjärvellä niityn perustamista oli opiskelemissa reilut kymmenen henkeä. Koulutusilta liittyi Luonnon monimuotoisuudella satoa -hankkeeseen.

Ylä-Muuratjärvellä perustettiin kylätalon pihaan niitty ja saatiin samalla oppia niityn perustamisesta vaikkapa omaan pihaan. Opastusta, ja niittykukkien siemeniä, tarjosivat Anni Rintoo ja Riitta Peräinen Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaisista. (Kuva: Helena Mieskolainen)

☼ Menoa ja meininkiä

Rutalahden syysmarkkinat kokoavat väkeä 20. kerran

Joutsan Rutalahdessa järjestetään syyskuun viimeisenä lauantaina jo 20. kertaa perinteiset syysmarkkinat, joille odotetaan tänäkin vuonna runsaasti kävijöitä. Markkinoiden järjestelyistä vastaavan Rutalahden nuorisoseuran puheenjohtajan **Toni Peiposen** mukaan myyjä tapahtumaan on tulossa yli 80.

–Rutalahden markkinat

tunnetaan aitoina maalaismarkkinoina, joissa lähiseudun tuottajien antimet ja suomalainen käsityö pääsevät esille ja saavat ansaitsemansa arvostuksen, hän sanoo.

Myyjien kojuista löytyykin syksyn satoa monipuolisesti, muun muassa marjoja, juureksia, hunajaa ja valkosipulia sekä liha- ja kalajalosteita. Myynnissä on myös tuo-

retta leipää ja leivonnaisia, ja Rutalahden mylly myy tuttuun tapaan kylän omilla pelloilla kasvaneesta viljasta tehtyjä jauhoja, hiutaleita ja ryynejä.

Käsityöläisten pöydiltä voi kotiin ostaa tänä vuonna niin koruja kuin keramiikkaakin. Myynnissä on myös runsaasti erilaisia nahka- ja villatuotteita, vaatteita, asusteita ja kodintekstiilejä.

Rutalahden nuorisoseuran Letkakahvio palvelee markkinavieraita koko tapahtuman ajan Tarjontaa täydentävät lukuisat markkinamyymyjien ruokakojut, joten tyhjin vatsoin Rutalahdesta ei tarvitse suunnata kotiin tänäkään vuonna.

Konekentällä on tuttuun tapaan esillä niin isompi kuin pienempiä menopelejä.

Liikenteenohjaajat opastavat kylänraitilla autoilijoita pysäköintialueina toimiville peltoparkeille.

Parkkipaikat on merkitty näkyvästi, ja niitä löytyy runsaasti Letkaliiterin lähistöltä. Myös pienen kävelymatkan päässä sijaitseva nuorisoseurantalo Suojarinteen piha toimii markkinavieraiden parkkipaikkana.

–Etenkin heti markkinoiden alkutunteina kylätiellä voi olla tavallista enemmän liikennettä, joten toivomme, että kaikki paikalle saapuvat seuraisivat pysäköinninohjaajien opastusta, Peiponen sanoo.

Rutalahden syysmarkkinat, Letkaliiteri, 27.9. kello 10-14. (Koskelantie 56, 41710 Rutalahti)